

УДК 377.3.018.44

С. Криськова

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ДУАЛЬНА ОСВІТА

19 вересня нинішнього року уряд України затвердив Концепцію дуальної освіти. Її реалізацію розраховано на п'ять років – до 2023 р. Упродовж 2018–2023 рр. національна система професійної та вищої освіти має реформуватися до такої схеми: студенти профтехучилищ, коледжів і вишів половину навчального часу проводитимуть у закладах освіти, половину – на виробництвах відповідно до обраного фаху. Протягом навчання студенти матимуть наставника на підприємстві (установі чи організації), зарплату й після випуску майже гарантовано отримають роботу. Результати такого навчання оцінюватимуть і роботодавець, і навчальний заклад. Роботодавець братиме участь у відборі студентів, які працюватимуть у нього й паралельно навчатимуться у закладі освіти. Він же повинен вкласти кошти у матеріально-технічну базу, щоб студент набув справді сучасного практичного досвіду. Між студентом, працедавцем і навчальним закладом передбачено укладання тристороннього договору, у якому зазначатимуться права та обов'язки кожної сторони. Але для запуску системи дуальної освіти заклади освіти мають осучаснити навчальні програми, а підприємства – виробничу базу.

Для студента дуальна освіта виглядає позитивно: можна одночасно і навчатися, і заробляти гроші, і отримувати знання з двох джерел – з вишу (профтехучилища, коледжу) і роботи. Студент знатиме, які запитання слід ставити у навчальній аудиторії, коли зіштовхнеться з певними проблемами на роботі, і навпаки. Для інших сторін, які задіяні в дуальній освіті, можливі як позитивні, так і негативні наслідки. Позитивом ця система освіти стане для навчальних закладів з точки зору підвищення конкурентоздатності. Адже абітурієнт обере насамперед той заклад освіти, який запропонує сучасні знання, практичний досвід їхнього застосування і можливість працевлаштування. Дуальна освіта дасть можливість узаконити роботу студентів під час навчання. Крім того, вона дасть можливість стримати «навалу» неформальної освіти (різноманітні курси, навчальні центри, воркшопи). З іншого боку, навчання студентів на підприємстві може означати, що ці години заберуть у викладачів, а, отже, вони втратять, у кращому випадку, у зарплаті. І тут необхідно пам'ятати, що освіта – це більше, ніж навчити певних навичок. Якщо завданням закладу освіти є підготовка кваліфікованих кадрів, здатних саморозвиватися і швидко пристосовуватися до змін, то не можна зупинятися виключно на професійних навичках. Дуальна освіта для бізнесу є можливістю легально увійти до освітніх закладів та вплинути на зміст навчальних курсів, виявити для себе обдарованих студентів і запропонувати їм можливості для розвитку їхніх здібностей. Одночасно, важливо чітко визначити, які підприємства можуть бути залучені до дуальної освіти та відсіяти тих, хто хоче потрапити до системи заради бюджетних коштів чи якихось преференцій. Бізнес повинен чітко розуміти механізм компенсації його втрат, бо створити умови для сучасного навчання, платити і студенту, і його наставнику має підприємство.